

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:12

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 30 oktober

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag öppnar dagens sammanträde. Frågan är om vi kan medgiva deltagande på distans. Svaret är ja.

§ 2 Val av ordförande

Anf. 2 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Punkten 2 är val av ordförande. Jag lämnar ordet till Björn Wiechel.

Anf. 3 BJÖRN WIECHEL (S):

Jag inte hört vad ni har sagt, men jag misstänker att det handlar om att föreslå ordförande till EU-nämnden. Mitt och Socialdemokraternas förslag är Pyry Niemi.

Anf. 4 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi fick ett förslag på Pyry Niemi, min valkretskamrat. Kan vi välja Pyry Niemi till ordförande i EU-nämnden? Svaret är ja. Kan vi också justera punkten omedelbart? Svaret är ja. Jag lämnar ordet till Pyry Niemi.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

God morgon! Jag vill passa på att tacka för förtroendet. Det är en glad resa för mig efter tio år i EU-nämndens tjänst som ledamot att nu få ta tillfället i akt och leda sammanträdet som nytilträdd ordförande.

Uppenbarligen är det en sådan morgon när tekniken strular och statssekreteraren inte riktigt har kommit på plats. Vi får avvakta en liten stund.

Statssekreterare Tobias Lundin Gerdås

Återrapport från videomöte den 12 juni 2020

Återrapport från informellt ministermöte den 16 juli 2020

Information och samråd inför extrainsatt videomöte den 30 oktober 2020

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Då har vi fått regeringens representant på plats. Det är statssekreterare Tobias Lundin Gerdås, som jag välkomnar hit. Statssekreteraren ska veta att detta är mitt första sammanträde som EU-nämndens ordförande. Vi känner varandra sedan tidigare i andra sammanhang, men det ska vi inte gå in på i dag.

Vi har punkten information och samråd inför extrainsatt videomöte, hälso- och sjukvård, den 30 oktober 2020. Jag vill börja med att fråga om statssekreteraren vill kommentera återrapporten från videomötet den 12 juni och återrapport från informellt ministermöte den 16 juli 2020.

Anf. 7 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Stort grattis till valet som EU-nämndens ordförande!

Jag är här i dag tillsammans med mina medarbetare. Jag inleder med att vi kort presenterar vilka jag i dag har med mig från Socialdepartementet.

Det är departementsrådet Niclas Jacobson chef för enheten för EU och internationell samordning, Sophie Svensson från samma enhet och Sofia Wennerstrand handläggare från samma enhet.

Precis som herr ordföranden sa inledningsvis är vi här för att diskutera inför det informella möte vi har i dag nu under förmiddagen med EU:s hälsoministrar där jag ersätter socialminister Lena Hallengren.

Om jag förstår det rätt vill ni ha en återrapport även från videomötet som hölls den 12 juni.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Inte nödvändigtvis, om det inte är så att ni vill kommentera eller lägga till någonting.

Anf. 9 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Det kan vi göra. Jag tar några korta punkter om vad som nämndes.

EU:s hälsoministrar samlades för en informell videokonferens den 12 juni där statsrådet Lena Hallengren deltog för Sveriges räkning. Syftet med mötet var att diskutera EU-kommissionens förslag till ett nytt hälsoprogram och ta del av information från kommissionen om det pågående arbetet avseende vaccin mot covid-19.

Medlemsstaterna välkomnade kommissionens förslag till nytt hälsoprogram och betonade också vikten av medlemsstaternas inflytande i programmets styrning. Vidare underströk medlemsstaterna viktiga samarbetsområden inom ramen för hälsoprogrammet, bland annat gränsöverskridande hälsohot, tillgång till medicinska produkter, hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete.

EU-kommissionen informerade även om EU:s kommande vaccinstrategi. Medlemsstaterna ställde sig positiva till initiativet och efterfrågade mer information, bland annat om förhållandet till andra initiativ och kommissionens arbete framåt.

Vill nämnden att jag även återrapporterar kort från videomötet den 16 juli?

(ORDFÖRANDEN: Det går bra, statssekreteraren.)

Herr ordförande! Ni har även tidigare delgivits en skriftlig återrapportering från det informella Epsco-mötet som skedde den 16 juli. Den 16 juli deltog även där socialminister Lena Hallengren vid det informella Epsco-mötet för EU:s hälsoministrar.

Syftet med mötet var att diskutera hur Europeiska smittskyddsmyndighetens, ECDC:s, uppdrag kunde utvecklas för att bättre hantera framtida hälsokriser och diskutera huruvida det fanns behov av att utöka myndighetens mandat. Under mötet diskuterades även åtgärder för att säkra tillgången till läkemedel inom Europeiska unionen. Ordförandeskapet informerade även om statusen för arbetet med utbyte av hälsodata på EU-nivå inom ramen för den så kallade europeiska hälsodatabasen.

EU:s medlemsstater välkomnade diskussionen om ECDC:s roll, och flera av medlemsstaterna betonade vikten av en kontinuerlig dialog. Det fanns även en stor enighet om att tillgången till läkemedel inom EU borde vara en av prioriteringarna inom den kommande läkemedelsstrategin.

Anf. 10 JOHAN HULTBERG (M):

Jag gratulerar ordföranden till valet och tackar statssekreteraren för den kompletterande informationen!

Den kompletterande informationen väckte en fråga hos mig, och den rör just tillgången till vaccin. von der Leyen hade ju presskonferens nu i veckan – i onsdags var det väl – och nämnde då att kommissionens prognos var att man skulle kunna leverera vaccin i stor skala kanske någon gång i april. Tidigare har man talat om första kvartalet, men nu är alltså beskedet april. Jag undrar om statssekreteraren har någon mer information när det gäller tillgången till vaccin och prognosen för när det kan komma Sverige och övriga medlemsstater till del.

Anf. 11 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Tack, Johan Hultberg, för en utmärkt fråga om vaccin, denna angelägna fråga som vi följer mycket noga!

Jag har tidigare varit i socialutskottet och informerat, och statsrådet Lena Hallengren har också löpande varit i utskottet och informerat om arbetet från svensk sida när det gäller hur vi tacklar pandemin. Där är ju vaccinfrågan ytterst essentiell. Vi behöver så snart som möjligt få fram ett vaccin med en bred vaccinationstäckning inom Europeiska unionen, i Sverige och globalt.

Jag har också noterat den mediala uppmärksamhet som von der Leyens uttalande skapade. Den svenske vaccinsamordnaren Richard Bergström har talat om ett vaccin under första kvartalet 2021. Det kan vara så att det föreligger lite olika bilder av vad det innebär att få fram ett vaccin.

När det gäller i vilket skede av 2021 som vi får en bred vaccinering i samhället i stort ber jag att få återkomma. Vi jobbar fortfarande efter en tidsplan som syftar till att säkerställa ett vaccin under den första delen av 2021. Det är en ytterst angelägen fråga som den svenska regeringen har varit aktiv i, både inom Europeiska unionen och i våra globala samarbeten. Sverige har också varit ett av de länder som har skött förhandlingarna inom Europeiska unionen för att alla EU-medborgare ska tillförsäkras vaccin.

Vi har hela tiden jobbat efter approachen att inte lägga alla ägg i samma korg. Därför har flera avtal redan slutits, och vi jobbar vidare för att ha ett antal olika diskussioner pågående med läkemedelsbolag inom ramen för den samverkan som finns inom EU-kretsen, där Sveriges vaccinsamordnare Richard Bergström spelar en viktig roll.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Tack, statssekreteraren! Då noterar vi informationen och återrapporten.

Vi går in på punkt 1, Rådets slutsatser om EU:s roll i att stärka Världshälsoorganisationen WHO. Det är både en diskussions- och beslutspunkt.

Anf. 13 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Vid den informella videokonferensen senare i dag vill ordförandeskapet bjuda in medlemsstaterna till en diskussion om EU:s roll i arbetet med att stärka Världshälsoorganisationen WHO. Ordförandeskapet har tagit fram ett diskussionsunderlag inför mötet där medlemsstaterna ombes att kommentera vad som bör vara nästa steg avseende en reformering av Världshälsoorganisationen.

Ministrarna väntas också ställa sig bakom ett utkast till rådsslutsatser om EU:s roll i arbetet med att stärka WHO, som ni ska ha fått ta del av. Detta kommer senare att antas genom ett så kallat skriftligt förfarande.

Jag kommer att representera Sverige vid dagens informella hälsoministermöte.

Låt mig gå över till frågan om en reformering av Världshälsoorganisationen WHO. Den frågan har varit aktuell under en längre tid men har ställts på sin spets med anledning av covid-19-pandemin. Pandemin har genererat en diskussion och ett flertal förslag om bland annat WHO:s finansiering, mandat och förmåga att samordna hanteringen av gränsöverskridande hälsohot.

Det pågår redan ett flertal utvärderingar och översyner av WHO:s hantering av covid-19, och det blir viktigt att ta till vara dessa utvärderingar i en framtida reformdiskussion.

Över till frågan om rådsslutsatserna. I utkastet till rådsslutsatser konstateras att covid-19-pandemin har tydliggjort behovet av en stärkt samordning på global nivå för att hantera gränsöverskridande hälsohot och att WHO har en central roll som en ledande aktör i detta. Vidare beskrivs en diskrepans mellan WHO:s kapacitet avseende resurser och mandat och förmågan att leva upp till de förväntningar på organisationen som finns hos medlemsstaterna.

I utkastet uppmärksammas också att EU initierade och ledde förhandlingarna om den WHO-resolution om covid-19 som antogs av Världshälsoförsamlingen WHA i maj i år och att EU bör fortsätta att ha en ledande och samordnande roll i reformeringen av WHO. Rådsslutsatserna

ger uttryck för en gemensam syn om den övergripande inriktningen på den kommande reformprocessen.

I förhandlingarna har den svenska regeringen bland annat verkat för att rådsslutsatserna ska ha en bred ansats, som också inkluderar preventiva åtgärder och inte bara krishantering, i syfte att stärka beredskapen för en bättre hantering av framtida hälsokriser. Detta har vi också fått gehör för, vilket såklart är positivt.

Jag kommer nu att redogöra för den föreslagna inriktningen på Sveriges inlägg vid diskussionen. Covid-19-pandemin har tydliggjort vikten av att stärka den globala förmågan att hantera gränsöverskridande hälsohot. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna bekräftar att WHO är den ledande aktören i detta arbete. Regeringen välkomnar att EU tar en ledande roll i kommande diskussioner om reform av WHO och ställer sig positiv till att rådsslutsatserna samlar EU:s medlemsstater i en övergripande gemensam syn på inriktningen av en kommande reformprocess av Världshälsoorganisationen WHO.

Regeringen välkomnar pågående och förväntade utvärderingar av WHO:s arbete med den internationella responsen på covid-19-pandemin och framtida, gränsöverskridande hälsohot. Regeringen ser positivt på att WHO fortsätter att arbeta med ett bredare hälsoperspektiv och med att stödja medlemsstaterna i arbetet med att utveckla hållbara hälsosystem.

Vid mötet avser regeringen att välkomna att den fortsatta processen med reformering av WHO hanteras i relevant forum i Genève. Regeringen avser också att lyfta fram vikten av flexibla medel för att möjliggöra för organisationen att rikta medlen dit de behövs som mest. Det är exempelvis viktigt för att stärka WHO:s förmåga att hantera just hälsokriser.

Regeringen avser att ställa sig bakom ett antagande av rådsslutsatserna.

Anf. 14 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Vid mötet i dag ska man som sagt diskutera hur EU kan bidra till att stärka Världshälsoorganisationen. Vi vet att WHO har en lång rad problem och brister, och de är också väl beskrivna i de rådsslutsatser som finns.

Något som däremot inte tas upp i rådsslutsatserna är att en del problem bottnar i politiska hänsynstaganden som har inverkat negativt på hur WHO fungerar och hur arbetet utförs. Det handlar till exempel om utestängningen av Taiwan.

Från Moderaternas sida har vi vid ett flertal tillfällen här i nämnden lyft fram att det är viktigt att försöka involvera Taiwan i WHO och att Taiwan borde få en observationsplats. Jag har glädjande kunnat konstatera att man också från Socialdemokraternas sida har betonat vikten av att öppna för Taiwan i alla möjliga relevanta internationella organ. Därför skulle jag vilja fråga statssekreteraren vad regeringen gör för att Taiwan ska kunna få status som observatör i WHO och om statssekreteraren är beredd att ta upp den frågan till diskussion i dag.

Som framgår av underlaget till nämnden har vi också haft en överläggning om rådsslutsatserna i socialutskottet. Det hade vi den 20 oktober. Sedan dess har rådsslutsatserna förändrats ganska mycket efter mötena i Coreper. En fråga som jag tog upp med statssekreterare Maja Fjaestad, som vi hade överläggningar med i socialutskottet, var hur rådsslutsatserna kommenterar det faktum att president Trump har

meddelat att USA ska lämna WHO och att organisationens största finansierare – USA står för omkring 20 procent av finansieringen – lämnar organisationen.

2020/21:12
30 oktober

I de tidigare rådsslutsatserna tycker jag att det i grunden var lite väl defensivt när det gäller hur man uttrycker sig om det problemet. Men i de omarbetade rådsslutsatserna har skrivningarna om möjligt blivit ännu defensivare. Nu nämns inte USA explicit över huvud taget. Jag uppfattar att problemet med organisationens finansiering har tonats ned. Jag skulle vilja att statssekreteraren kommenterar det och hur regeringen ställer sig till det faktum att rådsslutsatserna i den delen har blivit försvagade.

Något annat som jag lyfte med Maja Fjaestad var att det är viktigt med One Health Approach, men det är också viktigt att sträva efter att FN-systemet i dess helhet ska leverera bättre – delivery as one, som man brukar säga. Jag kan med viss glädje konstatera att det ges exempel på flerpartssamarbete när det gäller zoonotiska sjukdomar, och jag tycker att det är väldigt bra att det har kommit med. Jag vill bara understryka att jag tycker att det även i fortsättningen är viktigt att Sverige driver på för just ökat samarbete FN-organen emellan – i det här fallet Världshälsoorganisationen och flera andra organisationer.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Tack, Johan Hultberg! Jag vill också tacka dig för gratulationen till ordförandeskapet.

Anf. 16 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången inför kommande möte!

Det fanns ju ett antal frågor som var utskickade från kommissionen. När man är inne i ett reformarbete och tänker sig att man ska vara överens om tagen är det i nästa steg som man måste bestämma sig för hur man ska göra det. En av de frågor som kommissionen hade skickat ut rörde just konkreta steg för att förverkliga ambitionerna. Jag skulle gärna vilja höra lite mer om hur regeringen avser att svara på den frågan.

Anf. 17 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Jag inleder med Johan Hultbergs frågor.

Regeringen kommer att fortsätta stödja Taiwans möjlighet att delta i internationella organisationer. Regeringens utgångspunkt är att verka för ett så brett och heltäckande deltagande som möjligt i det internationella samarbetet. Det gäller såklart även Taiwan.

Det internationella arbetet mot coronaviruset är ett område där det är uppenbart skäligt och önskvärt att Taiwan deltar. Vi ser gärna en utveckling där Taiwan åter kan få möjlighet att delta som observatör i Världshälsoförsamlingen, så som Taiwan faktiskt gjorde 2009–2016. Under tiden söker EU och Sverige praktiska lösningar för hur Taiwan ska kunna inlemmas i WHO:s arbete framöver.

Johan Hultberg frågade även om USA:s utträde ur Världshälsoorganisationen. Min kollega kan eventuellt komplettera när det gäller förändringarna i rådsslutsatserna sedan överläggningen i socialutskottet.

Sverige har beklagat och beklagar att USA har aviserat att de avser att

lämna WHO. USA är såklart en central aktör inom WHO och har varit en aktiv part i organisationen sedan dess bildande för 72 år sedan. USA står också för ungefär 20 procent av finansieringen av Världshälsoorganisationen. Ett eventuellt amerikanskt utträde ur WHO vore alltså inte bara politiskt beklagligt utan också kännbart på många andra sätt.

USA är en viktig aktör för global hälsa också i generell mening. Om vi ska kunna ta oss igenom krisen med pandemin och även rusta oss bättre för framtida hälsokriser behöver vi mer av internationellt samarbete. Därmed blir WHO:s roll sannolikt ännu viktigare. Därför beklagar Sverige USA:s aviserade utträde.

En utträdesprocedur har dragits igång. Mycket kan hända. Vi avvaktar såklart och följer läget mycket nogsamt. Som alla ledamöter i EU-nämnden vet står det amerikanska folket inför ett val nästa vecka. Det är prioriterat från Socialdepartementets sida att följa hur frågan om WHO utvecklas därefter.

Det var vad jag hade att säga om WHO, men vi kan komplettera lite.

Anf. 18 Departementsrådet NICLAS JACOBSON:

Jag kan inte redogöra för exakt hur diskussionen gick i Coreper. Jag kan däremot säga generellt att många vill vara försiktiga inför det amerikanska valet. I det här skedet vill man inte peka ut särskilda länder.

Det här med att tona ned är en kompromiss som har gjorts i Coreper. Det är ingenting som Sverige har drivit.

Anf. 19 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Tack, Niclas för kompletteringen!

Jag går över till Annika Carlssons frågor om vad vi avser att fokusera på när det gäller reformprocessen för WHO. Som jag nämnde i inledningen var en reform av WHO prioriterad även innan pandemin slog till. Men pandemin har såklart ytterligare aktualiserat frågan om WHO:s förmåga, mandat och finansiering när det gäller att hantera globala hälsohot.

Sverige är den näst största bidragsgivaren till WHO av icke öronmärkta medel. En fråga som Sverige vid ett flertal tillfällen har lyft upp är att det är viktigt för en organisation att ha tillgång till icke öronmärkta medel om den ska kunna vara robust och snabbt ställa om sin verksamhet. WHO:s finansiering är alltså en fråga.

Det handlar också om mandat när det gäller hantering av hälsokriser och arbetet inom det så kallade internationella hälsoreglementet. Det är ett bindande ramverk för medlemsländerna inom WHO. Syftet är att förebygga, förhindra och hantera gränsöverskridande hälsohot. Det handlar bland annat om att larma och sprida information om förestående kriser, till exempel viruspandemier.

Där kan vi såklart också se ett behov av att följa upp och utvärdera hur covid-19 har hanterats. Sverige anser att en hög grad av öppenhet är ett viktigt verktyg för att hantera internationella hot. Det är viktigt att vi tillsammans bidrar till informationsspridning mellan medlemsländer. Där har WHO en väldigt viktig roll som nav.

Frågan om reformering kommer att diskuteras också vid WHO:s styrelsemöte i januari 2021. I samband med WHO:s extrainsatta styrelsemöte den 5–6 oktober aviserade EU också att man avser att ta en ledande roll i reformarbetet. Den svenska regeringen välkomnar det. På

Världshälsoförsamlingen i maj, där EU tog en ledande roll för att få till stånd en resolution om reformering, kunde man också se vad som då kan uppnås. Vi tycker att det är viktigt att EU tar den rollen men också, som jag sa inledningsvis, att reformeringsprocessen bedrivs nära WHO i de forum som är relevanta i Genève. Det är viktigt att EU:s representation i Genève har en mycket aktiv roll i reformprocessen framöver.

Det finns anledning att fortsätta diskussionen, men Sverige anser att WHO:s roll sannolikt är viktigare än någonsin. Därför behövs ett ännu mer träffsäkert och bättre fungerande WHO. Därav välkomnar vi den gemensamma approachen, det vill säga att EU ska ta en ledande roll i det arbetet.

Anf. 20 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Tack, statssekreteraren, för svaren!

Jag kan egentligen bara beklaga att det har blivit en sådan här, som jag tycker, urvattning av rådsslutsatserna. Det gäller den utmaning som finns mellan ambitionen och önskan om vad WHO ska leverera kontra finansiering; den klyftan adresseras inte längre lika tydligt.

Jag har förståelse och respekt för att man i detta läge, när det är mindre än en vecka kvar till det amerikanska valet, uttrycker sig försiktigt om explicit USA. Men rådsslutsatserna i den här versionen är svagare både när det gäller USA explicit och när det gäller finansieringsfrågan överlag. Det är bekymmersamt.

Det är viktigt att Sverige verkligen försöker lyfta upp den frågan i diskussionerna framöver.

Anf. 21 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Vi tar givetvis med oss Johan Hultbergs synpunkter i vårt fortsatta arbete.

Det tyska ordförandeskapet har tagit fram rådsslutsatserna, och vi avser att ställa oss bakom dem. Det går givetvis inte att underskatta USA:s betydelse som en central global aktör, inte minst när det gäller global hälsa.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt och inriktning, eftersom det är en diskussions- och beslutspunkt.

Vi går in på dagordningspunkt 2 om övriga frågor och rådets rekommendation om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin. Det är ett informationsärende.

Anf. 23 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Jag vill inleda med att kort informera om att vi i går kväll fick information om att EU:s smittskyddsmyndighet, ECDC, kommer att delta för att ge en aktuell bild av smittoläget i Europa och de förändringar som vi alla har kunnat se de senaste veckorna. Det berör såklart också oss här i Sverige.

Jag vill kort nämna att ordförandeskapet och kommissionen under punkten Övriga frågor avser att informera om den rådsrekommendation

som antogs av allmänna rådet den 13 oktober och eventuellt andra aktuella covid-19-relaterade initiativ. För EU-nämndens information syftar rekommendationen till mer samordning avseende inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin. Avsikten är att bidra med så mycket samstämmighet och tydlighet som möjligt, med bibehållen frihet för enskilda medlemsstater att vidta de åtgärder som bedöms nödvändiga utifrån den nationella kontexten.

Anf. 24 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Av ren nyfikenhet vill jag fråga statssekreteraren om de förslag som kommissionen presenterade i onsdags över huvud taget kommer att komma upp till diskussion på dagens möte. Det var ganska långtgående rekommendationer som kommissionen lämnade i onsdags, till exempel att varje medlemsland ska ha en testningsstrategi, vilket vi moderater har föreslagit att vi som land borde ha. Men det gällde också användningen av spårningsapp och annat.

Kommer den frågan att diskuteras informellt i dag? Har regeringen någon kommentar till de förslag som kommissionen har lämnat?

Anf. 25 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Herr ordförande! Det kommer att informeras om det som har hänt i närtid. Det var ju, precis som Johan Hultberg nämner, i onsdags. Det kommer inte att bli någon diskussion om detta på mötet i dag.

EU:s initiativ syftar till att öka samstämmigheten och skapa någon form av transparens kring Europeiska unionens approach till hanteringen av covid-19, till exempel olika inskränkningar i den fria rörligheten. Det kommer att vara en informationspunkt, inte en diskussionspunkt.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar det och tackar statssekreteraren för informationen. Vi vill passa på att önska lycka till med dagens sammanträde och önskar statssekreteraren med medarbetare en trevlig helg.

Anf. 27 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS:

Tack så mycket! Vi önskar er detsamma.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Är finansminister Magdalena Andersson närvarande?

Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är jag.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

God morgon, finansminister Magdalena Andersson med medarbetare, som säkert finns någonstans i cyberspace! Välkommen till EU-nämndens sammanträde! Det är den 30 oktober, och vi börjar med återrapport från videomöte den 6 oktober. Finns det något att kommentera?

Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag tänkte ta upp två saker utöver den skriftliga rapportering som nämnden redan har tagit del av.

Det ena handlar om faciliteten för återhämtning och resiliens. Där kunde vi på mötet nå en överenskommelse om det kompromissförslag som låg på bordet inför förhandlingar med EU-parlamentet. Den diskussion som vi hade resulterade inte i några justeringar i det kompromissförslag som ordförandeskapet hade presenterat. Det innebär att jämfört med den version som EU-nämnden fick ta del av inför samrådet den 2 oktober inkluderades – och det var ju planerat – en text från slutsatserna från Europeiska rådets möte den 1–2 oktober. Sedan fattades det formella beslutet några dagar senare i Coreper.

Jag kan också bara nämna den process som har funnits för att utnämna och nominera en gemensam EU-kandidat till ordförandeposten i IMFC, som ju är IMF:s högsta rådgivande organ. Ordförandeskapet lyfte upp frågan som en informationspunkt på mötet, och man beslutade att nominera mig, alltså Sveriges finansminister, till den posten. Sedan startar en process i IMF om detta, och det väntas vara klart i slutet av året.

Avslutningsvis kommer även ett eurogruppsmöte i inkluderande format att äga rum i nästa vecka. Där kommer vi att få en lägesuppdatering om den pågående diskussionen om arbetet med att stärka bankunionen. Det handlar bland annat om likviditetsförsörjning till banker som försatts i resolution och hur det kan utformas.

Vi kommer också att få information om hur arbetet går med de tre krisrelaterade instrumenten som vi beslutade om i april. Det är stödinstrumentet för att minska risk för arbetslöshet, SURE, inrättandet av en förebyggande kreditlina för euroländerna från ESM och också upprättandet av en garantifond i EIB.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi passar på att gratulera till nomineringen. Det är en stor sak, så det låter jättepositivt.

Vi går in på punkt 1, Slutsatser om kommissionens handlingsplan för en övergripande EU-politik för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Det här är ett beslutsärende.

Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag vill inleda med ett klargörande om de dagordningspunkter som på det här mötet behandlas som beslutspunkter. Ni känner till att rådet inte kan fatta formella beslut när det inte sammanträder fysiskt, vilket innebär att formella beslut på den här dagordningspunkten, men också punkt 4 a och b samt dagordningspunkt 7, kommer att fattas efter mötet nästa vecka. Det blir antingen genom ett skriftligt förfarande i rådet eller som en A-punkt på kommande rådsmöte, om det skulle äga rum fysiskt i relativ närtid. Det känns inte så sannolikt just nu.

Nu börjar jag själva samrådet, som gäller rådsslutsatser om kommissionens handlingsplan för gemensam EU-politik för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Slutsatserna välkomnar på ett övergripande plan, alltså handlingsplanen och de områden där kommissionen väntas lägga fram förslag till reformer. Det är framför allt på tre områden, där rådet för det första välkomnar en harmonisering av regelverket genom en omvandling av delar av det nu gällande fjärde penningtvättsdirektivet till en förordning, för det andra stöder en förstärkning av tillsynen inom EU till en ny eller befintlig myndighet och för det tredje inbjuder kommissionen att lämna förslag om bättre samordning och stöd mellan medlemsstaternas finansunderrättelseenheter.

Regeringen menar att de områden som tas upp i slutsatserna kan vara ett lämpligt sätt att åstadkomma förbättring av regelverket och att slutsatserna lämnar vägen öppen för en ändamålsenlig inriktning på kommande förslag. De här slutsatserna ligger också i linje med de ståndpunkter som regeringen överlade om med finansutskottet den 15 oktober i år.

Vi välkomnar särskilt att slutsatserna betonar att hänsyn ska tas till de EU-rättsliga proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna och att kommissionen innan förslag presenteras uppmanas att göra en konsekvensanalys, som bland annat ska innefatta ändamålsenlighet, genomförbarhet och en redogörelse för kommande förslags budgetära konsekvenser.

Regeringen bedömer därför att vi kan ställa oss bakom utkastet till rådsslutsatser vid det här mötet och i kommande beslutsprocedur.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går in på punkt 2, Övriga frågor. Då har vi punkt 2 a, Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster. Detta är ett informationsärende.

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Under 2 a kommer det bara att vara en vanlig information om hur arbetet går med de aktuella lagförslagen.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Vi går in på punkt 2 b, Förslag till ändring av direktivet om administrativt samarbete i frågan om beskattning, det vill säga Dac 7. Det är information.

2020/21:12

30 oktober

Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här väntas ordförandeskapet informera om processen om hur vi ska nå en allmän inriktning avseende detta.

Kommissionen presenterade förslaget den 15 juli i år som en del av ett åtgärds paket för en rättvis och enkel beskattning. Förslaget består av två delar. Den första delen innebär att operatörer av digitala plattformar åläggs en rapporteringsskyldighet när det gäller uppgifter om säljare som finns på plattformen. Den andra delen syftar till att förbättra det befintliga administrativa samarbetet på skatteområdet.

Här är ordförandeskapets ambition att rådet ska nå en allmän inriktning på Ekofins nästa möte den 1 december.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Ingen har begärt ordet. Jag noterar och tackar för informationen.

Punkt 3, Handlingsplan för att hantera nödlidande lån i Europa. Punkten är ett informationsärendet.

Anf. 39 HELENA BOUVENG (M):

Herr ordförande! Jag bad faktiskt om ordet på förra punkten 2 b!

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta! Det kom lite sent på min skärm.

Anf. 41 HELENA BOUVENG (M):

Vi hade överläggningar om detta på skatteutskottet för några dagar sedan, och jag kunde då bara konstatera att regeringen hade haft två möten angående detta innan vi kunde göra en överläggning i skatteutskottet. Jag beklagar detta, för jag tycker att vi på senare tid har haft en väldigt bra dialog mellan departement och riksdag, där vi med gemensamma krafter har nått bra framgångar inte minst vad gäller digital beskattning och andra konstigheter.

Vi kan väl se att när det gäller till exempel förslaget om minimilöner som kommer fram hade vi kanske inte behövt hamna där om vi hade haft en bättre dialog. Men jag förutsätter att finansministern tillsammans med skatteutskottet även i fortsättningen kommer att ha ett bra samarbete.

Jag har några frågor. Vi diskuterade ändå detta ganska mycket på skatteutskottet när vi hade överläggningar, och vad vi kom fram till är att förslaget, som det ser ut nu, skulle få otroligt stora konsekvenser. Man pratar om ett effektivt sätt att förhindra ekonomisk brottslighet, men som förslaget ligger i den allmänna riktningen tror jag att det är otroligt viktigt att vi kommer fram till att det måste finnas minimitrösklar och att det måste begränsas på många sätt.

Som förslaget ligger i dag skulle Näsby's hembygdsförening som säljer kanelbullar på nätet på Kanelbullens dag vara rapporteringsskyldig till Skatteverket, och så tror jag inte att någon vill ha det. Vi var alltså mycket

tydliga med att det här måste begränsas, det måste villkoras och det måste vara rättssäkert och effektivt.

Med all denna överinformation till skattemyndigheten kan det också finnas en risk för att man missar de stora tjuvarna. Därför skulle jag gärna vilja höra finansministern kommentera detta lite grann.

Anf. 42 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag vill börja med att bekräfta att jag tycker att vi har haft ett mycket bra samarbete i skattefrågorna. Det är någonting som jag uppskattar stort. Det ger mig naturligtvis också en styrka när vi har mötena att veta att jag har ett starkt stöd i riksdagen för de svenska ståndpunkterna.

Jag håller också med om att det naturligtvis måste finnas proportionalitet i det här förslaget. Med ett välriktat förslag finns naturligtvis fantastiska möjligheter att säkerställa att människor som är skyldiga att betala skatt också gör det. It-bolagen påpekar ju ofta själva att när transaktioner sker över nätet finns nya möjligheter för skattemyndigheten att också säkerställa att korrekt skatt betalas. Självklart måste detta ske med en proportionalitet så att hembygdsföreningar som kanske inte är skattskyldiga och som säljer kanelbullar inte ska behöva drabbas av en stor administrativ börda.

Samtidigt får skattemyndigheterna nu helt nya verktyg att med de möjligheter som den nya tekniken ger säkerställa att de stora plattformarna, där det ju i dagsläget inte är säkert att skatt betalas på korrekt sätt, inte bara underlättar för konsumenter och de som levererar till exempel uthyrning av semesterbostäder utan också underlättar för skattemyndigheterna. Självklart är det dock så, liksom alltid när det gäller skatt och administration, att det naturligtvis behöver finnas en proportionalitet i det hela.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Det hade varit gott med kanelbulle och en kopp kaffe nu så här på morgonen!

Jag vill påminna nämndens ledamöter om att det är viss eftersläpning i tekniken, så jag är den siste som får veta om någon begär ordet. Om ni under pågående presentation funderar på att ställa en fråga så skriv därför in den snabbt. Då hinner även jag se det innan jag klubbar av.

Vi har noterat informationen på punkt 2 b, och vi tackar för den.

Vi går in på punkt 3, Handlingsplan för att hantera nödlidande lån i Europa. Det är ett informationsärendet.

Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kommer vi att få information om genomförande av den handlingsplan som antogs 2017. Kommissionen väntas också informera om de planer som man har för en ny handlingsplan för nödlidande lån.

Den första handlingsplanen togs fram för att försöka minska de höga nivåerna av nödlidande lån i EU efter eurokrisen och också motverka att man bygger upp nya nödlidande lån. De flesta åtgärderna i handlingsplanen har nu genomförts, men arbetet pågår också i många frågor.

Om man tittar på andelen nödlidande lån i EU och hur det har utvecklats de senaste åren kan vi se en tydlig minskning. Det kanske inte

är så konstigt heller, för vi har ju haft ganska goda tider. Men som vi vet har den nuvarande ekonomiska krisen till följd av corona påverkat många företag, och det gör att vi trots omfattande offentliga åtgärder nu kan se att andelen nödlidande lån återigen ökar. Än så länge handlar det om små ökningsar, men det är klart att det finns en tydlig risk för att krisen kommer att leda till en ny ökning av nödlidande lån på flera håll i EU.

En negativ effekt av en ökning av nödlidande lån kan bli att bankernas förmåga att stödja den ekonomiska återhämtningen minskar, och därför har kommissionen meddelat att man kommer att ta fram en ny handlingsplan för nödlidande lån.

Anf. 45 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag har en eller två frågor. Det är ju ganska stor skillnad mellan banker: Vi har mindre banker, till exempel de sparbanker som finns kvar här i Sverige, och vi har stora risktagande banker. Hur arbetar Sverige för att de mindre bankerna som kanske inte tar stora risker inte ska ha samma regelverk?

Jag funderar också på hur Sverige ser på det här som man arbetar med nu. Ska det vara en miniminivå så att enskilda länder kan gå längre eller göra annorlunda, eller hur kommer det här att se ut?

Anf. 46 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Att titta på de mindre bankerna så att det inte blir en alltför stor administrativ börda för mindre banker, i Sverige specifikt sparbankerna, är någonting som vi hela tiden har för ögonen när vi jobbar med alla nya regleringar som kommer på det här området. Vi har också nått viss framgång i de frågorna.

Om det här är en miniminivå eller inte och om andra kan gå längre kan jag inte svara på. Finns det någon av tjänstemännen eller statssekreteraren som är med som har svar på den frågan?

Anf. 47 Departementsrådet ERIK ELDHAGEN:

Vi har inte sett den nya handlingsplanen ännu, utan kommissionen kommer att informera om att de ska presentera en sådan. Den har väl blivit lite fördröjd på grund av corona och så vidare.

Jag tror att det i det här regelverket finns väldigt mycket utrymme för tillsynsmyndigheter att i sin tillsyn följa upp. I Sverige är det Finansinspektionen, och det finns så att säga ingenting som skulle begränsa dem från att göra mer tillsyn på det här området om de skulle se att det är nödvändigt.

Svenska nödlidande lån ligger på kanske 0,7 procent för storbankerna och på kanske 1,1 procent när man räknar in de mindre bankerna, som har gått tungt in på konsumentkrediter. Det är alltså låga nivåer jämfört med de länder som har större problem och som kanske väntas få ännu större problem. Detta får vi naturligtvis återkomma till när vi har en handlingsplan på bordet.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar informationen och tackar för den.

Vi går vidare till punkt 4, Den europeiska planeringsterminen. Vi börjar med punkt 4 a, Slutsatser om Europeiska revisionsrättens särskilda rapport om den europeiska planeringsterminen. Det här är ett beslutsärende.

Anf. 49 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

I rapporten granskas bland annat uppföljningen av Europas 2020-strategi och medlemsstaternas implementering av de landsspecifika rekommendationerna. I utkastet till slutsatser välkomnar rådet revisionsrättens granskning och konstaterar att det är viktigt att målen för forskning och utveckling uppnås samt att fattigdom och social exkludering bekämpas. Därtill håller rådet med om att genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna har varit otillräckligt och bör förstärkas, men betonar också att det nationella ägarskapet är viktigt för att genomföra de här reformerna. Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser om Europeiska revisionsrättens särskilda rapport om den europeiska planeringsterminen vid mötet och i efterföljande beslutsprocedur.

Anf. 50 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag har ingen avvikande mening i det här skedet. Jag vill ändå poängtera att vi från Vänsterpartiet inte tycker att man ska behöva följa upp de landsspecifika rekommendationerna. Det ska vara just råd till medlemsstaterna, som medlemsstaterna kan följa eller inte följa. De behöver inte följas upp på det här väldigt formella sättet.

Anf. 51 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag delar naturligtvis synen att det är viktigt att det är ett nationellt ägarskap av hur man väljer att hantera de råd som man får.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 4 b, Slutsatser om kommissionens årliga hållbara tillväxtstrategi 2021. Även detta är ett beslutsärende.

Anf. 53 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

I den här strategin redogör kommissionen för planeringsterminens övergripande prioriteringar för de kommande tolv månaderna. I utkastet till slutsatser ställer sig rådet bakom de fyra prioriteringar som fortsatt ska vara vägledande för den här termen. Det handlar om grön omställning, produktivitet, rättvisa och makroekonomisk stabilitet. Rådet bekräftar även att det finns behov av att tillfälligt anpassa termen för att möjliggöra ett effektivt genomförande av faciliteten för återhämtning och resiliens. Därtill understryker rådet vikten av att behålla terminens multilaterala övervakningsprocesser och välkomnar att övervakningen av makroekonomiska obalanser fortskrider.

Regeringen kan ställa sig bakom rådsslutsatserna om strategin vid mötet och i efterföljande beslutsprocedurer. Regeringen välkomnar även den årliga hållbara tillväxtstrategin för 2021 och kan på ett övergripande

plan ställa sig bakom de prioriteringar som kommissionen föreslår men också de temporära ändringar som föreslås av terminsprocessen för 2021.

Det är viktigt att planerings-terminen bidrar till nödvändiga reformer och offentliga investeringar som främjar långsiktigt hållbar och inkluderande ekonomisk tillväxt, den gröna omställningen och jämställdhet. Regeringen menar att det är viktigt att terminen även fortsättningsvis fokuserar på de kärnuppgifter som den har och respekterar fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna. Vidare stöder regeringen att den finanspolitiska övervakningen och övervakningen av de makroekonomiska obalanserna fortskrider, liksom att multilaterala granskningar inom terminen utförs i den mån det är möjligt.

Anf. 54 JAN ERICSON (M):

Jag gratulerar ordföranden till det nya uppdraget!

Från moderat sida har vi väl inga direkta invändningar mot det som finansministern säger. Däremot vill jag gärna trycka på det positiva i slutet av texten, med den tydliga markeringen av fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna. Det är värdefullt att Sverige har den här linjen och att vi har en bred samsyn om detta.

Jag vill då framhålla det viktiga i att både regeringspartierna och oppositionspartierna också lever upp till detta, både i den inhemska politiska debatten och när våra egna partiers ledamöter i Europa-parlamentet uttalar sig i olika frågor. Där blir det ibland väldigt förvirrande, framför allt när regeringspartiernas representanter i Europa-parlamentet driver en helt annan linje än den egna regeringens linje i Sverige. Det blir väldigt förvirrande vad Sverige egentligen vill, och det blir komplicerat i den svenska politiska debatten. Jag tycker att vi alla har ett gemensamt intresse att verkligen stå upp för den här linjen, som vi faktiskt backar upp, samtliga partier.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Tack, Jan, för gratulationen!

Anf. 56 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Jag gratulerar ordföranden till utnämningen!

Jag tackar finansministern för informationen. Sverigedemokraterna vill anmäla avvikande ståndpunkt under punkt 4 b. Vi kan inte ställa oss bakom regeringens ståndpunkt. Kommissionens årliga hållbara tillväxtstrategi går över det som ligger inom ramarna för EU:s förfarande. Vi oroas även av att pandemin nyttjas till att införa en ännu bredare och övergripande styrning från EU:s håll.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Tack, Charlotte Quensel, för gratulationen!

Anf. 58 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för genomgången. I ståndpunkten står det, kopplat till jämställdhetsperspektivet, att det hade varit önskvärt att det varit mer konsekvent integrerat och att regeringen saknar den

sedvanliga skrivningen om behovet av åtgärder för att öka kvinnors sysselsättningsgrad och förbättra deras situation på arbetsmarknaden. Det är ju lite oroväckande när något som sedvanligt brukar vara inskrivet är borttaget. Jag skulle gärna vilja höra vad statsrådet har för bedömning av varför det inte finns med, men också av nästa steg – vad innebär det rent konkret om det kommer in och står med, även om man då får trycka med det i ett sent skede?

Anf. 59 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Tack så mycket för frågorna och kommentarerna! Jag ska svara på den konkreta frågan. Jag vet faktiskt inte varför detta inte är med. Jag ska sedan fråga om det är någon av de närvarande tjänstemännen eller statssekreterarna som vet om vi har ett svar på den här frågan.

Att det konkret inte är med en gång behöver självklart inte nödvändigtvis ha direkta effekter just innevarande år. Men om man inte har med den typen av skrivningar är det klart att det finns en risk att länderna inte fokuserar på behovet av att öka kvinnors sysselsättning i EU, någonting som är viktigt för tillväxten och den ekonomiska utvecklingen. Det är viktigt för jämställdheten, men det är också viktigt för jämlikheten, för med en högre sysselsättningsgrad för kvinnor minskar också risken för växande klyftor.

Är det någon av dem som är med som vet varför det inte är med i år?

Anf. 60 Departementsrådet ANNA WIDENFALK:

Nej, vi vet tyvärr inte det.

Anf. 61 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Svaret är alltså att vi inte vet. Vi kan fråga kommissionären.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Finansministerns medskick till nämnden är alltså att ni frågar kommissionären. Det låter bra.

Har finansministern svarat på kommentarerna och frågorna från Jan Ericson?

Anf. 63 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det var väl ingen konkret fråga?

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Det är okej, meddelar Jan Ericson. Då är vi alla överens.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 5, 2020 års rapport från den europeiska finanspolitiska nämnden. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 65 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kommer vi att få möjlighet att kommentera rapportens innehåll. Den europeiska finanspolitiska nämnden, EFB, har bland annat till uppgift att årligen utvärdera kommissionens tillämpning av stabilitets- och

tillväxtpakten och lämna förslag på hur det finanspolitiska ramverket i EU bör utvecklas.

2020/21:12
30 oktober

Årets rapport behandlar till stora delar utvecklingen i de offentliga finanserna för 2019, men i ett mer framåtblickande kapitel diskuteras förslag på hur det finanspolitiska ramverket kan förbättras. Mycket av det här känns igen från tidigare rapporter. Det handlar bland annat om att ramverket bör fokusera mer på tillväxten i de offentliga utgifterna, om att vissa investeringar bör kunna särbehandlas samt om att en finanspolitisk kapacitet bör inrättas på EU-nivå. Här framhåller EFB att några av de tillfälliga krisrelaterade instrument som EU nyligen kommit överens om kan utgöra en grund att bygga vidare på.

EFB för även ett resonemang kring att reglerna i stabilitets- och tillväxtpakten för skuldminskning ska kunna göras mer flexibla och anpassas efter medlemsstaternas respektive förhållanden. Bakgrunden är coronautbrottet, som kan medföra att efterlevnaden av regelverket blir en utmaning för medlemsstater med hög statsskuld.

EFB menar vidare att kriterier bör tas fram för när den nu gällande undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten kan inaktiveras. Som ni minns aktiverades den här klausulen i våras för att möjliggöra för medlemsstaterna att stötta sina ekonomier under den rådande krisen. EFB anser även att EU under den tid då undantagsklausulen fortsatt är aktiverad bör återuppta arbetet med en översyn av det ekonomisk-politiska ramverket. Det här arbetet påbörjades ju i början av året, men har nu bordlagts med anledning av den nuvarande krisen.

Regeringen anser att finanspolitiken i EU bör bedrivas i överensstämmelse med stabilitets- och tillväxtpaktens mål om att förebygga och undvika alltför stora underskott och främja sunda och hållbara offentliga finanser på medellång sikt. Regeringen menar att det är viktigt att reglerna efterlevs. Även framöver bör fokus ligga på att säkerställa skuldhållbarheten i EU:s medlemsstater.

Regeringen anser att det åligger medlemsstaterna att bygga upp sin förmåga att förebygga och hantera ekonomiska chocker och är därför skeptisk till en permanent finanspolitisk kapacitet på EU-nivå. Regeringen understryker att de instrument som omnämns i den aktuella rapporten är temporära. Regeringen instämmer däremot med den europeiska finanspolitiska nämnden om att kriterier för när undantagsklausulen ska inaktiveras bör arbetas fram. När och om diskussionen om reformeringen av det finanspolitiska systemet återupptas i EU kommer regeringen noga att analysera eventuella förslag som kommissionen lägger fram.

Anf. 66 HAMPUS HAGMAN (KD):

Herr ordförande! Grattis till det nya uppdraget!

Jag tackar finansministern för informationen. Jag tror att vi i grund och botten är eniga gällande en finanspolitisk kapacitet på EU-nivå. Jag vill ändå uppmana finansministern att vara mycket tydlig i diskussionen med övriga i rådet på mötet om att Sverige inte anser att en sådan här kapacitet ska byggas upp och även vara mycket tydlig med att de krisrelaterade instrument som har inrättats just ska vara temporära och absolut inte ska ligga till grund för hur det ska fungera i framtiden. Det är mitt medskick.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:
Tack, Hampus Hagman, för gratulationerna!

Anf. 68 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag vill egentligen också bara kommentera den del som gäller kapaciteten. Från Vänsterpartiets sida är vi skeptiska till att EU bygger upp mer kapacitet inom det finanspolitiska området. Vi välkomnar regeringens skeptiska hållning i den svenska ståndpunkten och vill också poängtera att det är viktigt att regeringen inte släpper efter här utan verkligen håller sig till detta.

Anf. 69 JAN ERICSON (M):

Från moderat sida tycker vi också att detta är en bra skrivning. Det är en tydlighet från regeringen som vi välkomnar.

Jag skulle vilja fråga finansministern om hon ser en risk att denna typ av instrument gör att länder som själva har stora nationella problem tappar fart och kraft att ta tag i dem och i stället lite grann gömmer sig bakom stora, övergripande instrument på EU-nivå, lutar sig tillbaka och låter EU göra jobbet i stället för att själva ta tag i sina egna problem. Ser finansministern en sådan risk, och kan det vara någonting som är bra att ta med i diskussionerna från svensk sida?

Anf. 70 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Som jag nämnde i min föredragning är det viktigt att vi från svensk sida understryker detta: Att ha en förmåga att hantera olika former av ekonomiska kriser och ekonomiska chocker är ett nationellt ansvar som man har. Det är också därför som stabilitets- och tillväxtpakten är utformad på det sätt som den är, nämligen att man inte ska ha en högre statsskuld än att man klarar av att hantera olika former av chocker. Det är naturligtvis någonting som jag kommer att understryka i de diskussioner som vi har.

Det är också klart att jag tycker att det är lätt provocerande att de instrument som vi har beslutat om, där det för oss var en förutsättning att de var temporära för att vi skulle gå med på dem, nu föreslås bli permanenta så här kort tid efteråt.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar i chatten att Ilona Szatmari Waldau gratulerar ordföranden till uppdraget, och det tackar jag för.

Jag konstaterar därmed, med medskick och kommentarer, att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi in på punkten 6, Uppföljning av G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer samt IMF:s och Världsbankens möten i oktober 2020 och uppdatering om den internationella diskussionen om beskattning. Det här är ett informationsärende.

Anf. 72 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Vad gäller IMF diskuterade IMFC de globala ekonomiska utsikterna men också IMF:s verksamhet och prioriteringar. IMF konstaterade att tillväxten i världsekonomin väntas bli kraftigt negativ i år, å andra sidan kraftigt positiv nästa år, men att prognososäkerheten är ovanligt stor till

följd av pandemin. Centrala frågor var IMF:s verksamhet i ljuset av coronakrisen, ländernas möjlighet till återhämtning samt översyn av IMF:s resurser och styrning.

I Världsbanksgruppens och IMF:s gemensamma utvecklingskommitté diskuterades framför allt Världsbanksgruppens åtgärder med anledning av pandemin samt skuldbeslutsade frågor.

Vid G20-mötet enades länderna om att ställa alla tillgängliga medel till förfogande för ekonomisk återhämtning och för att säkra människors hälsa. I övrigt diskuterades bland annat att IMF ska vara väl resurssatt för att kunna stötta sina medlemsländer finansiellt. G20 kom även överens om att förlänga initiativet för skuldlättnader till utvecklingsländer.

Vad gäller internationell beskattning beslutade de så kallade Inclusive Framework on BEPS vid sitt möte den 12 oktober att publicera ett paket som innehåller två rapporter med skisser på förslag om hur digitaliseringens utmaningar för beskattning ska hanteras. Man beslutade även att publicera ett missiv till rapporterna och ett dokument med frågor inför en offentlig konsultation. Intressenter från näringslivet och det civila samhället får nu möjlighet att skicka skriftliga synpunkter på båda rapporterna, och därefter kommer en offentlig konsultation att anordnas i januari nästa år.

Anf. 73 HELENA BOUVENG (M):

Jag hoppade naturligtvis till vid den här rapporten vad gäller beskattning på den digitala delen. Har finansministern någon mer information att ge om vad rapporten skulle innehålla?

Anf. 74 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

De här rapporterna innehåller det som man så här långt har jobbat fram i Inclusive Framework. Det är både pelare 1 och pelare 2. Vi har ju haft många, långa och bra diskussioner om detta med riksdagen vad gäller den svenska synen på digital beskattning.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för informationen.

Då går vi in på punkten 7, Slutsatser EU-statistik, information från ordförandeskapet. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 76 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Detta är den årliga diskussionen om rådsslutsatser om EU:s statistik. Slutsatserna följer upp utvecklingen av statistiken utifrån rådets prioriteringar och kommissionens strategiska agenda för åren 2019–2024.

I slutsatserna välkomnas det europeiska statistiksystemets snabba svar på coronautbrottet. Det innebär att viktig statistik har kunnat fortsätta publiceras i tid och att ny statistik har utvecklas.

Slutsatserna lyfter fram behovet av att säkerställa investeringar i statistisk infrastruktur. Det krävs för att statistiksystemet ska kunna tillgodose behovet av kvalitativ statistik i ljuset av teknologiska framsteg och snabbt förändrade datakrav.

I slutsatserna uppmanar rådet det europeiska statistiksystemet att svara upp mot de informationskrav som följer av den europeiska gröna given,

där miljöräkenskaper behöver förbättras och aktuella indikatorer utvecklas.

Rådet uppskattar de förbättringar som gjorts i de centrala ekonomiska indikatorerna. Punktligheten har förbättrats, tidsserien har förlängts och flera länder levererar nu fler indikatorer.

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser vid mötet och i den efterföljande beslutsproceduren.

Anf. 77 JAN ERICSON (M):

Det finns just ingenting att säga om regeringens förslag och finansministerns föredragning. Det är bara att instämma. Men jag skulle också vilja göra ett litet medskick.

Vi ser i dag att statistik på Europainivå används väldigt mycket i samhällsdebatten och den politiska debatten. Samtidigt är det ofta en diskussion om hur man räknar, vilka underlag man har och huruvida statistiken är jämförbar mellan länder. Vi ser det när det gäller arbetslöshet; vi ser det när det gäller covid-19 med smittfall, dödsfall och allt möjligt. Då undrar jag: Hur mycket diskuteras underlagen till statistiken, att man verkligen rapporterar på rätt sätt och att man hittar strukturer för detta så att statistiken blir trovärdig och jämförbar? Det tycker jag är en viktig del i EU:s hela statistikverksamhet.

Anf. 78 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Tack så mycket för frågan! Jag ska vara ärlig: På ministernivå brukar den här dagordningspunkten inte innebära några stora diskussioner. Det brukar knappt vara någon diskussion alls. På ministernivå har alltså detta inte diskuterats i någon större omfattning.

Hur det är på tjänstemannanivå vet jag faktiskt inte. Jag vet inte om någon som är med kan berätta om detta.

Anf. 79 Ämnesrådet AGNE PETTERSSON:

Jag kan upplysa om att på tjänstemannanivå diskuteras denna fråga ständigt, inte minst nu mot bakgrund av covid-19-epidemin. Denna fråga är alltså ständigt aktuell på tjänstemannanivå.

Anf. 80 JAN ERICSON (M):

Det är givetvis bra att detta diskuteras på tjänstemannanivå, men det här är ju ändå den centrala frågan för att EU-statistiken över huvud taget ska vara användbar – att den verkligen är jämförbar och att man tar fram den med samma underlag och samma parametrar. Om frågan nu inte diskuteras på ministernivå tycker jag kanske att finansministern kunde lyfta upp den, åtminstone nämna den, för att sätta lite mer tryck på den. Jag tycker att detta är oerhört viktigt om den här statistiken ska vara till någon nytta.

Det är alltså egentligen bara en konkret fråga till finansministern: Kan hon tänka sig att nämna detta och ge lite extra stöd till tjänstemännen som faktiskt diskuterar frågan?

Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

2020/21:12

30 oktober

Jan Ericson lyfter naturligtvis upp en viktig fråga. Som dotter till en statistiker tycker jag själv att just den här frågan är oerhört spännande. Det handlar naturligtvis om hur statistiken tas fram, och där är det viktigt att man kan göra det på så liknande sätt som möjligt så att det finns en jämförbarhet i statistiken. Därutöver finns det förstås kulturella skillnader som i vilken utsträckning de som ska svara på olika frågor och bli en del i statistikunderlaget svarar, men också *hur* man svarar. Där är det olika i olika europeiska länder. Även om man ställer exakt samma fråga och har liknande urvalsprocedurer kan frågan uppfattas på olika sätt, vilket gör att statistiken ändå inte blir jämförbar. Det senare är ju svårt att göra någonting åt, men när det däremot gäller hur man samlar in statistiken är det naturligtvis viktigt att ha ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att säkerställa en god kvalitet.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Detta var det sista ärendet på dagens sammanträde. Jag vill passa på att önska finansministern lycka till med nomineringen och trevlig helg till finansministern med medarbetare. Nämnden har ju fortfarande lite ärenden kvar att hantera.

Anf. 83 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Då vill jag också passa på att gratulera den nye ordföranden i EU-nämnden.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Tack, finansministern, för gratulationen! Den tar jag med mig.

Innehållsförteckning

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans	1
Anf. 1 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	1
§ 2 Val av ordförande	2
Anf. 2 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 BJÖRN WIECHEL (S)	2
Anf. 4 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
§ 3 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	3
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 7 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 9 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	3
Anf. 10 JOHAN HULTBERG (M)	4
Anf. 11 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 13 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	5
Anf. 14 JOHAN HULTBERG (M)	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 16 ANNIKA QARLSSON (C).....	7
Anf. 17 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	7
Anf. 18 Departementsrådet NICLAS JACOBSON.....	8
Anf. 19 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	8
Anf. 20 JOHAN HULTBERG (M)	9
Anf. 21 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	9
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 23 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	9
Anf. 24 JOHAN HULTBERG (M)	10
Anf. 25 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	10
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 27 Statssekreterare TOBIAS LUNDIN GERDÅS.....	10
§ 4 Ekonomiska och finansiella frågor	11
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	13

Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 39 HELENA BOUVENG (M)	13
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 41 HELENA BOUVENG (M)	13
Anf. 42 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	14
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	14
Anf. 45 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	15
Anf. 46 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	15
Anf. 47 Departementsrådet ERIK ELDHAGEN.....	15
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 49 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	16
Anf. 50 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	16
Anf. 51 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	16
Anf. 52 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 53 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	16
Anf. 54 JAN ERICSON (M)	17
Anf. 55 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 56 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	17
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 58 ANNIKA QARLSSON (C).....	17
Anf. 59 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	18
Anf. 60 Departementsrådet ANNA WIDENFALK	18
Anf. 61 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	18
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 63 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	18
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 65 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	18
Anf. 66 HAMPUS HAGMAN (KD).....	19
Anf. 67 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 68 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	20
Anf. 69 JAN ERICSON (M)	20
Anf. 70 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	20
Anf. 71 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 72 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	20
Anf. 73 HELENA BOUVENG (M)	21

2020/21:12
30 oktober

Anf. 74 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	21
Anf. 75 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 76 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	21
Anf. 77 JAN ERICSON (M)	22
Anf. 78 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	22
Anf. 79 Ämnesrådet AGNE PETTERSSON.....	22
Anf. 80 JAN ERICSON (M)	22
Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	22
Anf. 82 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 83 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	23
Anf. 84 ORDFÖRANDEN.....	23